

SOCIALA KLIMATET - LIKABEHANDLINGSPLAN

**STADSÖSKOLAN
GAMMELSTADS REKTORSOMRÅDE
LÄSÅRET 12/13**

Reviderad 2013-04-24

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sid 3 Inledning

Sid 4 Vad säger skollagen?

Sid 5 Definition av kränkande behandling

Sid 6 Typ av kränkande handling

Sid 7 Främjande och förebyggande och åtgärdande arbete

Sid 8 Stadsöskolans mål

Sid 9 Ansvarsfördelning

Sid 10 -11 Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Sid11 Förebyggande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Sid 11-12 Kartläggning

Sid 12 Resultat av kartläggning

Sid 12-14 Förebyggande åtgärder utifrån resultat av kartläggning samt övriga förebyggande åtgärder

Sid 14 -15 Vårt förhållningssätt, förebyggande arbete

Sid 16 Stödåtgärder för elever-Kränkande behandling, sexuella trakasserier och trakasserier

Sid 17 Utvärdering av åtgärder läsåret 11/12 samt åtgärder läsåret 12/13

Sid 18 Kvalitetssäkring av likabehandlingsplanen

Sid 19 Förväntansdokument

Sid 20 Stadsöskolans trivselreglerna

BILAGOR

Sid 21 Tillbud, skadegörelse, stöld, och droger

Sid 22 Rapport till huvudman

Sid 23 Kränkande behandling-Tillbud/händelse

Sid 24 Åtgärdsprogram (vid kränkande behandling)

Sid 25 Trivselenkät för Stadsöskolan

INLEDNING

Stadsöskolan är en 4-9 skola med tillhörande fritidsverksamhet. Hela verksamheten arbetar utifrån en gemensam likabehandlingsplan. Vi på Stadsöskolan vill att alla barn/elever ska vara trygga, trivas och känna samhörighet med sina kamrater och skolans personal. Detta är en grundläggande förutsättning för lärande och utveckling.

I vår skola accepteras ingen form av diskriminerande eller kränkande behandling. Alla ska behandlas med respekt och är lika mycket värda.

Till dig som personal

Om du som personal upplever eller är orolig för att något barn blir utsatt ska du omgående kontakta dina kollegor samt rektor.

Får du veta att någon i personalen blir utsatt eller utsätter någon annan ska du kontakta rektor.

Till dig som barn/elev

Om du någon gång blir utsatt för mobbning, hot, våld, kränkande behandling, sexuella trakasserier eller trakasserier vill vi att du omedelbart kontaktar klasslärare/mentor eller representant från likabehandlingsgruppen. Detta gäller även dig som känner någon som blir utsatt. Du kan även lämna en anonym lapp i skolsköterskans postlåda, om det känns tryggare.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någons annans barn utsätts för kränkande behandling vill vi att du, omgående, kontaktar någon ur personalen eller rektor.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra men om det är så måste du göra någonting åt det. Vi vill att du pratar med ditt barn så att barnet förstår att du inte accepterar ett sådant beteende och ser allvarligt på detta. Informera personal eller rektor.

Anita Fagervall
Rektor

VAD SÄGER SKOLLAGEN?

Likabehandlingsarbetet regleras sedan den 1 januari, 2009 i två regelverk, *Diskrimineringslagen SFS 2008:567 och Skollagen kap 6 om kränkande behandling*. Lagarna ersätter *Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67)*.

I korthet går lagarna ut på att

- Alla barn och elever skall känna sig trygga i skolan och ha samma rättigheter.
- Förebygga kränkande behandling och diskriminering samt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.
- Skolan eller utbildningsanordnaren är skyldig att utreda omständigheterna, om barn och elever anser sig ha blivit utsatta för diskriminering eller kränkande behandling, samt i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra trakasserier och kränkningar framöver.
- Lärare eller annan personal som får kännedom att en elev anser sig har blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling, är skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är sedan i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.
- Skolans huvudman har det övergripande ansvaret för att lagarna efterlevs och därmed också ansvar för eventuella skadeståndskrav.

Vad innebär de nya lagarna?

Varje verksamhet ska varje år upprätta två planer för likabehandlingsarbetet, en likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen. Planerna kan med fördel sammanföras till en, så länge innehållet uppfyller lagarnas krav. Planen ska ses över och följas upp varje år. Planen ska vara ett "levande" dokument i den mening att den ska användas som ett aktivt verktyg i den dagliga verksamheten. Enligt diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter för de barn som deltar i eller söker till verksamheten oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Enligt skollagen ska huvudmannen även se till att det inom varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga kränkande behandling av barn och elever.

När ett barn eller en elev påtalar att hon eller han har blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ska huvudmannen utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Genom de nya lagarna får barn och elever förbättrade möjligheter till skadestånd och diskrimineringsersättning. Skadestånd kan utgå om ansvariga i verksamheten inte följer skollagen om kränkande behandling och diskrimineringsersättning kan utgå om ansvariga i verksamheten inte följer diskrimineringslagen.

Skolan har, enligt lagarna, en skyldighet att agera så fort det blir känt för någon ur personalen att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

DEFINITION AV KRÄNKANDE BEHANDLING

I skollagen kap 14. 3§ definieras kränkande behandling som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna, såkallad annan kränkande behandling. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning, alltid måste tas på allvar. Diskriminering av individer eller grupper innebär ett avsteg från principen om likabehandling. En institution, som t.ex. skolan, kan genom organisation, regler, grupperingar, schemaläggning och andra inslag avsiktligt eller oavsiktligt medverka till att diskriminerande effekter uppstår. Trakasserier är kränkningar som har samband med diskrimineringsgrunderna och kan, liksom annan kränkande behandling, utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera och äga rum i alla miljöer. Kränkningar kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila.

(Allmänna råd och kommentarer, Skolverket 2006. s.10 f)

Diskrimineringsgrunder

- Kön
- Etnisk tillhörighet, *nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande*
- Religion eller annan trosuppfattning(*Lagen gäller ej politisk uppfattning*)
- Funktionshinder, *att någon har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av sin funktionsförmåga som uppstått till följd av en skada eller en sjukdom*
- Sexuell läggning, *att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning*

TYP AV KRÄNKANDE BEHANDLING

När skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Direkt diskriminering

Att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. T.ex. att en flicka inte får börja i en viss klass, med motiveringen att det redan går så många flickor i den klassen.

Indirekt diskriminering

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. T.ex. om skolan väljer att servera samma mat till alla elever så diskriminerar man de elever som av religiösa skäl eller allergier inte kan äta den maten.

Mobbing

Definitionen på mobbing är att en person blivit utsatt för kränkningar vid upprepade tillfällen. Det råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbing.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, ord, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan handla om ett språkbruk som har en sexuell jargong.

Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar. Det gemensamma för trakasserier är att den som blivit utsatt känner sig förolämpad, kränkt, hotad eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Uppträdanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara, Fysiska (slag, knuffar), Verbala (hot, svordomar, öknamn), Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer), Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, msn, fotografier, och meddelande på olika webbcommunities).

FRÄMJANDE, FÖREBYGGANDE OCH ÅTGÄRDANDE ARBETE

Barnkonventionen, artikel 3 och 28

- Tillförsäkra barnet sådant skydd som behövs för dess välfärd.
- Vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med konventionen.

Arbetsmiljölagen

- Arbetsmiljölagen gäller även elever.
- Rektor ansvarar för en god arbetsmiljö.
- Arbetsmiljölagen kan åberopas vid hot, våld och trakasserier.
- Elevskyddsombud är lagstadgat för elever i år 7 och uppåt. De skall medverka i skyddsverksamheten. Utbildning ansvaras av huvudman för utbildningen.
- Statistik över skador bör föras.

Skollagen

§ 2 Den som verkar i skolan ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbing och rasistiska beteenden.

Läroplanen LGR 11

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

(LGR 11, s.4)

STADSÖSKOLANS MÅL

Alla på Stadsöskolan ska känna sig trygga och behandlas enligt principen om alla människors lika värde. Ingen ska utsättas för diskriminering, mobbing eller annan kränkande behandling.

Stadsöskolans likabehandlingspolicy

All personal på Stadsöskolan tar avstånd från och motverkar alla former av mobbing, trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

- I vår skola skall ingen utsättas för kränkande handling
- Alla skall känna att de blir respekterade.
- Alla skall känna sig trygga hos oss.
- Vi främjar för att vår skolan skall genomsyras av goda relationer.
- Alla barn/elever skall veta vem de skall vända sig till då de själva eller någon kamrat behöver hjälp.
- Alla vuxna skall medvetet och aktivt arbeta för att likabehandlingsplanen följs.
- Ingen skall diskrimineras på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Likabehandlingsgruppen representeras av

År 4-6 Birgitta Blomqvist, Per Johansson Tel:0920-454257

År 7-9 A Lena Envall Lundström Tel: 0920-454254

År 7-9 B Frida Holmlund Tel: 0920-454262

År 7-9 C Yvonne Larsson Tel: 0920-454263

Rektor Anita Fagervall Tel: 0920-454241

Sammanställande: Lena Envall Lundström

Om du har frågor som berör något i likabehandlingspolicyen, vänd dig i första hand till mentor/klasslärare/likabehandlingsrepresentant/ arbetslagsordförande för ditt arbetslag.

ANSVARSFÖRDELNING

Alla inom Stadsöskolan har ett ansvar att förebygga och motverka alla former av diskriminering, mobbing och kränkande behandling samt värna om alla människors lika värde.

Rektor har

Det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras. Rektor har även ansvar för att föräldrar och elever informeras. Rektor ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling.

Personalen har

Stort ansvar för att i den dagliga verksamheten aktivt hålla värdegrundsfrågorna levande. Personalen skall arbeta för att främja en god arbetsmiljö och vara positiva förebilder samt vid varje misstanke om kränkning agera aktivt. Personalen har även ansvar att informera berörda föräldrar om kränkning skett.

Barn/elever har

Ett stort ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra barn/elever. Barn/elever skall ta del av skolans värdegrund och handla utifrån den. Som barn/elev på skolan förväntas man respektera andra och visa hänsyn och gott omdöme. Det är viktigt att man funderar på hur man uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta detta.

Vårdnadshavare har

Ett stort ansvar. Om skola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnen. Prata med ditt barn om vikten av att vara en god kamrat. Är någon i gruppen/klassen utsatt? Är någon ensam och utfrys?

Vi kan alla hjälpas åt att skapa en skola där alla trivs och har det bra. Ta därför kontakt med skolan om ditt eller någons annans barn blir utsatt för någon form av kränkning.

FRÄMJANDE ARBETE UTIFRÅN DISKRIMINERINGS-GRUNDERNA

Kön

Mål

All verksamhet på vår skola ska genomsyra av genusperspektiv för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av kön.

Åtgärder för att nå målen

All personal på skolan arbetar kontinuerligt för att alla elever oavsett kön ska bli sedda. Vi vill att våra elever oavsett kön känner att de har lika stort inflytande och utrymme i verksamheten. Vid t.ex. genomgångar, redovisningar, diskussioner i helklass fördelar pedagoger ordet så att flickor och pojkar ges lika stort talutrymme. Ibland används även nätbaserade diskussionsrum där elever diskuterar olika ämnen, detta för att flickor/pojkar som har svårt att uttrycka sig verbalt får komma till tals. Vi arbetar kontinuerligt med att medvetandegöra eleverna om negativt användande av könsord. Utvärdering kring hur pojkar och flickor upplever att de behandlas utifrån kön sker i form av en trivselenkät som genomförs två gånger per år.

Etnisk tillhörighet

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet.

Åtgärder för att nå målen

All personal på skolan arbetar kontinuerligt för att alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet får den hjälp och stöd de behöver. Alla elever ska behandlas lika oavsett bakgrund. All personal har ett ansvar att direkt agera om någon form av diskriminering skulle förekomma. I SO undervisningen belyser vi rasismens historia och gör kopplingar till nutiden. Vi arbetar kring Sveriges nationella minoriteter samt minoritetsspråken. Vi har kontinuerliga diskussioner kring fördomar och stereotypa föreställningar samt hur olika historiska händelser kan ses ur olika etniska gruppers perspektiv. Vi vill uppmärksamma att det är viktigt att upprätthålla sin flerspråkighet och betonar att det är en fördel i dagens samhälle att behärska flera olika språk. Vi tillämpar modersmålsundervisning i finska, engelska och thai.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett religion eller annan trosuppfattning ha samma rättigheter och möjligheter. Ingen elev ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av sin tro.

Åtgärder för att nå målen

I ämnena religion och samhällskunskap diskuteras religion och trosuppfattning naturligt i den dagliga undervisningen. Undervisningen ska vara icke-konfessionell. I religionsundervisningen så belyses likheter och skillnader i de olika religionerna. Vi vill skapa förutsättningar för att alla elever ska få möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om olika religiösa grupper. All personal har ett ansvar att direkt agera om någon form av diskriminering skulle förekomma.

Funktionshinder

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering på grund av funktionshinder.

Åtgärder för att nå målen

Vi arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet oavsett funktionshinder. Våra lokaler är anpassade efter de olika behov som finns t.ex. ramp, hiss, handikapptoaletter, teleslinga, möjlighet att ha lektioner på ett och samma plan, vissa lektionssalar är inredda för att minska bakgrundsljud. Vid planering av skolans olika verksamheter tas hänsyn till de lika behov som finns. I SO undervisningen arbetar vi mot stereotypa föreställningar och attityder om personer med funktionsnedsättningar, vi ser också på detta ur ett historiskt perspektiv. All personal har ett ansvar att direkt agera om någon form av diskriminering skulle förekomma.

Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska arbeta för att ingen elev ska känna sig utsatt för diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Vi ska arbeta för ökad förståelse för olika sexuella läggningar.

Åtgärder för att nå målen

Under läsåret diskuteras sexuell läggning inom ramen för skolämnen som har anknytning till detta. Eleverna besöker ungdomsmottagningen och pratar bland annat om sexuell läggning och könsidentitet. Under vårterminen inbjuds en föreläsare kring identitetsfrågor.

FÖREBYGGANDE ARBETE UTIFRÅN DISKRIMINERINGS-GRUNDERNA

Tendenser till kränkningar och/eller trakasserier ska aktivt bekämpas. I enighet med FN:s barnkonvention och vår läroplan (LGR11) anser vi att arbetet mot hot, våld, mobbning, rasism, trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling är **all personals angelägenhet. Detta arbete har högsta prioritet!**

På vår skola skall alla behandlas lika och våra elever ska lära sig att acceptera alla människors olikheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Vi arbetar kontinuerligt med att förebygga och förhindra sexuella trakasserier samt trakasserier oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

KARTLÄGGNING

Vi pedagoger är alltid lyhörda och uppmärksamma. Vi har alltid i åtanke att sexuella trakasserier och trakasserier kan förekomma och därför är vårt tankesätt alltid förebyggande. Uppstår en situation agerar all personal direkt. Vi lägger stor vikt till varje individs personliga integritet. Den kartläggning som görs sker vid:

- överlämnande mellan olika stadier
- utvecklingssamtal
- coachingsamtal (planerade samtal med eleverna)

- Trygghetsvandringar
- Observationer
- Incidentrapporter
- Frånvarorapporter
- Genomgång av rutiner, regler och arbetsätt
- Trivselenkät

RESULTAT AV KARTLÄGGNING

I den kartläggning som gjorts (utvecklingssamtal, coachingsamtal, observationer) kan vi se att det förekommer nedvärderande språkbruk, vilket kan upplevas som sexuella trakasserier.

Trivselenkäten och coachingsamtal visar på att en del elever upplever att pojkar och flickor inte behandlas lika.

Genom observationer, utredningar samt överlämningar framgår det att några elever har funktionshinder av olika slag.

Förebyggande åtgärder utifrån resultat av kartläggning

Sexuella trakasserier och trakasserier

Mål

Vårt mål är att det inte ska förekomma någon form av sexuella trakasserier och trakasserier på vår skola.

Åtgärder för att nå målen

Våra åtgärder är att ständigt diskutera med eleverna kring språkbruk. Att ord och kommentarer kan upplevas på olika sätt. Att det aldrig är acceptabelt att uttrycka sig nedsättande till någon eller om någon. Personal agerar direkt om någon elev utsätts för sexuella trakasserier och trakasserier. Rastvakter som har uppsikt över de områden som eleverna befinner sig i under rasterna.

Motivera åtgärd

I den kartläggning som gjorts (utvecklingssamtal, coachingsamtal, observationer) kan vi se att det förekommer nedvärderande språkbruk, vilket kan upplevas som sexuella trakasserier. Personalen behöver bli mer uppmärksam på elevers språkbruk och beteende gentemot varandra. Sexuella trakasserier och trakasserier kan förekomma vid såväl lektioner som raster, därför är det viktigt att det alltid finns vuxna närvarande kring eleverna.

Ansvarig

All personal och rektor

Kön

Mål:

Vårt mål är att alla elever ska behandlas lika oavsett kön.

Åtgärder:

Våra åtgärder är att vid behov tillrättvisa flickor och pojkar på samma grunder. Pojkar och flickor ska få lika möjlighet att göra sin röst hörd under lektionerna. Pedagogerna gör betygsanalyser där man diskuterar betygen utifrån ett könsperspektiv. Under kompetensutvecklingsdagarna förs

diskussioner kring normer och attityder.

Motivera åtgärd

Trivselenkäten och coachingsamtal visar på att en del elever upplever att pojkar och flickor inte behandlas lika. Personalen behöver bli mer medvetna om sitt genustänkande.

Ansvarig

All personal och rektor

Funktionshinder

Mål

Vårt mål är att alla elever ska ha samma möjligheter att delta i undervisningen och kunna uppnå goda resultat. Ingen elev ska känna sig diskriminerad på grund av sitt funktionshinder.

Åtgärder för att nå målen

Våra åtgärder är att anpassa våra lokaler så att alla elever kan nyttja dessa på ett likvärdigt sätt. Att ge tydliga muntliga och skriftliga instruktioner. Att alla som är i behov erbjuds extra stöd och hjälp.

Motivera åtgärd

Genom observationer, utredningar samt överlämningar framgår det att några elever har funktionshinder av olika slag.

Ansvarig

All personal och rektor

Övriga förebyggande åtgärder

Utöver det behov av förebyggande arbete som framkommit i vår kartläggning, så är det viktigt att alltid ha övriga diskrimineringsgrunder i åtanke.

Etnisk tillhörighet

Mål

Ingen elev på skolan ska känna sig kränkt på grund av etnisk tillhörighet.

Åtgärder för att nå målen

Tydliggöra skolans nolltolerans kring språkbruk och jargong som rör etnisk tillhörighet. Om en situation uppstår där en elev uttrycker sig nedvärderande kring en annan elevs etniska bakgrund, så agerar personalen direkt med samtal. I den ordinarie undervisningen belyses människors lika värde och okränkbarhet.

Ansvarig

All personal och rektor.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål

Religionsundervisningen skall vara okonfessionell. Alla elever ska ha möjlighet till kännedom om olika religioner och förstå innebörden av religionsfrihet.

Åtgärder för att nå målen

Om vi som personal får kännedom om att en elev praktiserar en religion, så tar vi reda på vad som kan påverka den dagliga undervisningen för eleven. Vi har inga förbud kring huvudbonader på skolan. I religionsundervisningen läser vi om olika religiösa åskådningar, seder och bruk.

Ansvarig

All personal och rektor

Sexuell läggning

Mål

Alla elever äger rätten till sin egen sexuella läggning.

Åtgärder för att nå målen

I våra dagliga möten med eleverna för vi samtal kring rätten att som människa få vara den man är. Om en situation uppstår där en elev uttrycker sig nedvärderande kring en annan elevs sexuella läggning, så agerar personalen direkt med samtal. I den ordinarie undervisningen belyses människors lika värde och okränkbarhet.

Ansvarig

All personal och rektor

Vårt förhållningssätt

- All personal ska alltid stanna upp och uppmana ”bråkande barn och ungdomar” att sluta – även om de säger att ”det är på skoj”.
- Vi ingriper bestämt och konsekvent mot kränkningar. På detta visar vi upp vårt tydliga förhållningssätt. Vi är beredda att avsätta tid på ingripanden eller diskussioner när så behövs.
- Vi reagerar alltid aktivt på nedsättande kommentarer, fula ord, hot, suckar, miner, klotter, förolämpningar mm.
- Vi reagerar alltid aktivt på slag, sparkar, fasthållning, utfrysning mm.
- Vi påminner kontinuerligt barn och ungdomar att alltid berätta för en vuxen om de upptäcker att någon eller själva är utsatta för någon form av kränkande behandling eller om de själva är det.

Förebyggande arbete

- Trivselenkät genomförs två gånger per läsår detta för att vi ska kunna identifiera de behov vi behöver arbeta med under läsåret.
- Den som uppger att hon eller han blivit kränkt måste alltid tas på allvar; detta gäller vid såväl elevers, föräldrars eller pedagogers oro.
- Alla vuxna på skolan är aktiva och lyhörda och agerar direkt vid förekomst av diskriminering och trakasserier.
- Vi ber varandra om hjälp när det blir för svårt, kollegor, skolledning, föräldrar, elevvården, likabehandlingsgrupp.
- Trivselregler och förväntansdokument finns för varje enhet. Eleverna tar del av dessa i början av terminen.
- Gruppstärkande aktiviteter. Arbeta för att barnen ska känna sig trygga i sin grupp. Regelbundet utvärdera klimatet i gruppen/klassen. En kartläggning kring trivsel görs varje höst och vår med eleverna genom en enkätundersökning.
- Föräldrasamverkan: Vid misstanke om kränkande behandling kontaktas alltid föräldrarna. Regelbunden information till föräldrarna ges via utvecklingssamtal, verksamhetsråd, föräldramöten, telefon- eller mailkontakt.
- Elevinflytande: Regelbundna träffar för elev och klassråd.
- Elevskyddsombuden har tillsammans med SAMS gruppen gemensamma genomgångar kring arbetsmiljön på skolan, såväl fysiska som psykiska.
- Representant från likabehandlingsgruppen finns att tillgå, i varje arbetslag. Denna person kan agera stöd för mentorer vid förebyggande arbete.
- Likabehandlingsgruppen håller sig uppdaterad kring nya rön gällande likabehandlingsfrågor.
- Elevrådet gör en riskbedömning av skolans utrymmen en gång per termin, för att upptäcka risker för diskriminering och trakasserier.
- Pedagoger äter tillsammans med eleverna.
- Personal på skolan finns kring eleverna under rasterna.
- Regelbundna coachingsamtal där vi handleder och samtalar enskilt med varje elev kring deras skolgång.
- Vid utvecklingssamtalen som infaller i början av varje termin så pratar vi med eleven kring dess skolsituationen. (trivsel, bemötande osv...)
- Hälsosamtal med skolsköterskan under årskurs 4 och 7
- I den dagliga undervisningen tränar eleverna på att samarbeta med olika personer.
- Regelbundna diskussioner med eleverna kring hur vi bemöter varandra.
- Gruppdiskussioner i arbetslag kring likabehandlingsfrågor.

STÖDÅTGÄRDER FÖR ELEVER – KRÄNKANDE BEHANDLING, SEXUELLA TRAKASSERIER OCH TRAKASSERIER

Rutiner vid akuta händelser.

När vi på skolan får kännedom om kränkande behandling, sexuella trakasserier och trakasserier informeras rektor omedelbart. Rektor i sin tur informerar huvudman enligt bilaga 2. En utredning påbörjas omedelbart och åtgärdsprogram upprättas. Vi har följande åtgärder att tillgå och varje åtgärd har som mål att kränkningen ska upphöra.

- Vårdnadshavare kontaktas och informeras.
- Samtal med de inblandade eleverna och deras vårdnadshavare.
- Mentor dokumenterar allt som han/hon fått reda på samt talar med berörd elev och arbetslaget. Mentor ansvarar sedan för all dokumentation till dess att kränkningarna upphört helt.
- Likabehandlingsgruppen kopplas in. Nytt möte med eleven.
- Dagboksskrivande/dokumenterande av elev.
- Specialpedagog iakttar klassens interagerande.
- Föräldramöte för information om läget.
- Samtal med skolsköterska.
- Klass-/gruppsamtal, värderingsövningar.
- Rektor kallar till möte med berörda om vidare åtgärder.
- Konsultation och handledning av kurator.
- Psykosocial kartläggning av likabehandlingsgruppen
- Pedagogisk kartläggning av specialpedagog
- Sociogram.
- BUP – kontakt med skolan.
- SOC – SYNQ – kontakt (problem efter skoltid).

Exempel på ärendets gång

Rektor informeras omedelbart → Utredning → Möte → Åtgärdsprogram → Rektor informerar huvudman → Utredning/Utvärdering → Möte → Åtgärdsprogram →

Vid kännedom att en elev kan ha varit utsatt för trakasserier av en anställd anmäls detta omedelbart till rektor som utreder frågan.

Vid allvarliga kriminella händelser görs alltid anmälan till polis, social myndighet och arbetsmiljöverket.

UTVÄRDERING AV ÅTGÄRDER LÄSÅRET 11/12

De pedagogiska luncherna har fungerat bra eftersom vi har haft möjlighet att se eleverna i andra miljöer än i klassrummet. Vi har lättare kunnat se om någon elev hamnat utanför gruppen, och fått sitta ensam.

Vår tanke kring att ha en så kallad ”nätpolis” på skolan har inte fungerat. Den tekniska utvecklingen går snabbt framåt. Det kommer hela tiden nya forum och mötesplatser på nätet. Det är en i princip omöjlig uppgift att få vetskap om elevers alias i olika forum, bloggadresser m.m.

Inskolningsperioden av år 4 blev två veckor istället för tre. Gruppen delades upp i två halvor där ena halvan var på fritids under förmiddagen och andra halvan i klassrummet. Detta upplevde personalen som mycket positivt eftersom dem fick chansen att lära känna eleverna på ett djupare plan.

Vi har under året haft en anställd person utöver ordinarie personal i fiket. Denna person tillsammans med övriga pedagoger, har vistats bland eleverna under raster. Detta har fungerat mycket bra.

Trivselreglerna har utvärderats och reviderats tillsammans med elevrådet och verksamhetsrådet.

Representant ur likabehandlingsgruppen har närvarat vid elevrådets möten.

Trivselenkäten har genomförts och sammanställts av likabehandlingsgruppen.

ÅTGÄRDER LÄSÅRET 12/13

- Fortsatt erbjudande om pedagogisk lunch för pedagoger.
- Samtal kring hur man kommunicerar på nätet. Inbjuden föreläsare på föräldramöte. Kontinuerliga samtal i klassrumssituationen.
- Höstterminen -12 kommer eleverna i år 4 på Stadsöskolan få en inskolningsperiod på två veckor, där klasslärarna är med idrottsläraren för att möta upp det behovet. Detta kan förlängas vid behov och utökas till att gälla även andra klasser.
- Vuxen närvaro i allmänna områden t.ex. elevfiket, korridorer.
- Trivselreglerna revideras i samråd med elevrådet och verksamhetsrådet.
- Deltagare från likabehandlingsgruppen deltar vid elevrådets möten.
- Likabehandlingsgruppen ansvarar för att trivselenkäten görs och sammanställs varje höst och vårtermin.

KVALITETSSÄKRING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN

För att säkerställa att arbetet mot mobbning och kränkande behandling sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har vi tagit fram följande punkter för att säkra kvaliteten i arbetet:

- I början av läsåret informeras barn/elever, föräldrar och personal om vår likabehandlingsplan och om skolans värdegrund samt trivseregler.
- En uppdaterad version av planen skall alltid finnas tillgänglig på respektive enhets hemsida på internet.
- Likabehandlingsplanen är en del av skolans kvalitetsredovisning.
- I läsårsplanen framgår mötestiderna för likabehandlingsgruppen. På dessa möten sker en nulägesrapport från varje arbetslag samt utbildningsinsatser. Dessa möten ingår i skolans kvalitetssäkrande rutiner. Vid akuta ärenden agerar likabehandlingsgruppen omedelbart.
- Utvärdering/revidering av likabehandlingsplanen mot kränkande behandling görs en gång per år av Likabehandlingsgruppen, SOG (samverkansgrupp för organisationsfrågor) Arbetslagen, Elevrådet och Verksamhetsrådet, med utgångspunkt från aktuella kartläggningar av verksamheten.
- Läsårsplanen.

FÖRVÄNTANSDOKUMENT

Skolans ansvar är

- att verkställa politiskt fattade beslut.
- att förankra och förmedla de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på.
- att träna eleverna att utifrån varje enskild elevs förutsättningar nå skolans uppställda mål.
- att vara ett stöd för elevens fostran i samråd med familjen.

Föräldrarnas ansvar är

- att se till att eleverna kommer till skolan utvilade och i tid.
- att eleverna kan fungera socialt i skolan.
- att hålla sig informerad om hur det fungerar i skolan, samt att kunna agera vid behov.
- att ta ansvar för det egna barnets livssituation.
- att aktivt delta på föräldramöten och utvecklingssamtal.

Elevens ansvar är

- att uppträda på ett artigt och trevligt sätt.
- att vara en god kamrat.
- att visa respekt för varandra.
- att hjälpa till att hålla rent och snyggt på skolan

STADSÖSKOLANS TRIVSELREGLER

Stadsöskolan ska vara en skola där alla känner sig välkomna. Personal, elever och vårdnadshavare måste gemensamt arbeta för en positiv atmosfär.

Det är viktigt...

- att visa hänsyn
- att komma i tid
- att var och en som upptäcker någon form av trakasserier eller diskriminering reagerar och agerar
- att var och en som upptäcker förstörelse eller nedskräpning måste reagera och agera
- att använda ett vårdat språk
- att stänga av mobilen under lektionstid
- att inte snusa eller röka på skolans område
- att inte cykla eller köra moped på skolans område

Tillbud: Skadegörelse, stöld och droger

Steg 1 Informera mentor om händelsen.
Observatör ansvarar.

Steg 2 Informera rektor angående skaderapporten nedan.
Mentor/observatör ansvarar.

Steg 3 Strategier för övergripande åtgärder och ev. polisanmälan planeras/ansvaras av rektor.

Steg 4 Vårdnadshavare informeras om händelsen.
Mentor ansvarar.

Datum: _____

Namn: _____

Klass: _____

Beskriv händelsen: _____

_____

_____

Vidtagna åtgärder: _____

_____

_____

Mentor: _____

Observatör: _____

RAPPORT TILL HUVUDMAN

Skola _____

Årskurs _____

Utredning finns

Åtgärdsprogram finns

Uppföljningstid planerad

Datum:

Rektors underskrift _____

KRÄNKANDE BEHANDLING – TILLBUD/HÄNDELSE

(sexuella trakasserier samt trakasserier oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning)

Datum:

Namn:

Personnummer:

Vårdnadshavare:

Arbetsplats/skola:

Arbetslag/Klass:

Arbetsledare/mentor:

Tel:

Rektor:

Tel:

Närvarande:

Beskrivning av tillbud/händelse:

Elev/Anställd _____

Mentor _____

Vårdnadshavare _____

Rektor/arbetsledare _____

ÅTGÄRDSPROGRAM (kränkande behandling)

Datum:

Namn:

Klass:

Närvarande:

Nuläget:

Mål:

Långsiktigt:

Kortsiktigt:

Åtgärder:

Skolans ansvar:

Vårdnadshavares ansvar:

Elevens ansvar:

Datum uppföljning:

Vårdnadshavare: _____

Elev: _____

Ansvarig lärare: _____

TRIVSELENKÄT FÖR STADSÖSKOLAN

Ht 20 ____

Vt 20 ____

Hur trivs du på Stadsöskolan?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Hur trivs du på rasterna?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Hur trivs du med skolgården?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Om du inte trivs, vad kan vi förbättra? Hur trivs du i matsalen?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Om du inte trivs, vad kan vi förbättra? Hur trivs du i elevfiket?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Hur är arbetsklimatet i klassrummet?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Om inte, på vilket sätt är det inte bra? Hur trivs du i klassen?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Hur fungerar nätverket/uppkopplingen?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Hur fungerar datorer och övrig utrustning i klassrummet?	bra	Ganska bra	Inte så bra	dåligt
Hur trivs du med dina undervisande lärare på skolan?	bra	ganska bra	inte så bra	dåligt
Får du den hjälp och stöd du behöver i skolarbetet?	ja	nej		
Får du vara med och påverka ditt skolarbete? Exempelvis genom att få vara med och välja mellan olika alternativ att arbeta på i ett moment, eller delta i planeringen inför ett arbetsområde.	ja	nej		
Behandlas pojkar och flickor lika?	ja	nej		

Finns det någon vuxen på skolan du kan vända dig till om du får problem?   ja   nej

Har du kompisar i klassen?   ja   nej

Har du kompisar i andra klasser?   ja   nej

Vet du om någon elev på skolan behandlas illa av andra elever?

På raster?   ja   nej

I omklädningsrum?   ja   nej

På internet?   ja   nej

Under lektionstid?   ja   nej

Annat ställe?

På vilket sätt?

Vet du om någon elev behandlas illa av någon vuxen på skolan?   ja   nej

På vilket sätt?

Vet du om någon elev på skolan brukar skolka?   ja   nej

Egna kommentarer: _____

_____

_____

Namn: _____

Klass: _____